

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І АУДИТУ**

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ І ЗАВДАННЯ

**для проведення практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності
підприємств малого бізнесу” для студентів напряму підготовки
6.030509 «Облік і аудит» фахового спрямування: Облік і аудит в
промисловості 4-го курсу денної форми навчання**

Тернопіль, ТНЕУ – 2017

Методичні поради і завдання для проведення практичних занять та самостійної роботи з дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу” для студентів напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» фахового спрямування: Облік і аудит в промисловості 4-го курсу денної форми навчання / Укладачі : Гудзь Н.В., Романів Р.В. – Тернопіль, 2017. – 41 с.

Укладачі:

Гудзь Наталія Василівна – к.е.н., доц. кафедри обліку у виробничій сфері

Рецензенти:

Панасюк Валентина – к.е.н., доц., декан факультету обліку і аудиту

Миколаївна

Мельник Роман Олексійович

– к.е.н., доц., заст. директора АФ “Консул”

Відповідальна за випуск : в.о. завідувача кафедри обліку у виробничій сфері

Починок – к.е.н., доц. кафедри обліку у виробничій сфері

Наталія Володимирівна

Затверджено на засіданні кафедри обліку у виробничій сфері. Протокол №7 від 28.03.2017 року.

Розглянуто та схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит». Протокол № 4 від 15 травня 2017 р.

Розглянуто та схвалено науково-методичною радою факультету обліку і аудиту. Протокол № 3 від 16 травня 2017 р.

Видано за кошти укладачів

ВСТУП

Метою дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу” є формування системи теоретичних знань і практичних навиків з організації обліку фінансово-господарських операцій на підприємствах малого бізнесу.

Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- вміння використовувати законодавчі та нормативні акти, що регламентують діяльність суб'єктів малого підприємництва в Україні;
- обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування, розраховувати суму єдиного податку суб'єкта малого підприємництва;
- скласти наказ про організацію обліку та облікову політику малого підприємства, обирати елементи облікової політики підприємства;
- здійснювати облік основних засобів, нематеріальних активів малих підприємств за простою і спрощеною формами бухгалтерського обліку;
- здійснювати облік касових, банківських операцій, запасів, дебіторської заборгованості малих підприємств за простою і спрощеною формами бухгалтерського обліку;
- здійснювати облік власного капіталу малих підприємств за простою і спрощеною формами бухгалтерського обліку
- здійснювати облік зобов'язань малих підприємств за простою і спрощеною формами бухгалтерського обліку;
- здійснювати облік доходів, витрат та результатів діяльності малих підприємств за простою і спрощеною формами бухгалтерського обліку.
- проводити групування облікової інформації в системі реєстрів бухгалтерського обліку для малих підприємств, скласти фінансову звітність малого підприємства;
- проводити групування облікової інформації в системі реєстрів бухгалтерського обліку для малих підприємств, скласти податкову звітність малого підприємства.

Результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати

- характеристику суб'єктів малого підприємництва згідно законодавства України;
- переваги й недоліки суб'єктів малого бізнесу;
- особливості реєстрації суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб;
- особливості реєстрації суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб;
- просту і спрощену форми бухгалтерського обліку;
- загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва;
- особливості обліку оборотних та необоротних активів суб'єктами малого бізнесу;

- особливості обліку грошових коштів та розрахунків суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку праці та її оплати суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку витрат на виробництво суб'єктами малого бізнесу;
- особливості обліку доходів і результатів діяльності суб'єктами малого бізнесу;
- форми та процедуру заповнення бухгалтерської звітності суб'єктами малого підприємництва;
- системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб;
- форми та процедуру заповнення податкової звітності суб'єктами малого бізнесу – юридичними особами;
- системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб;
- форми та процедуру заповнення податкової звітності суб'єктами малого бізнесу – фізичних особами;
- *вміти*
- обрати найбільш оптимальну форму реєстрації;
- обрати найбільш оптимальну форму обліку для підприємств малого бізнесу;
- вести облік із застосуванням будь-якої форми обліку передбаченої для підприємств малого бізнесу.
- формувати основні положення облікової політики суб'єктів малого підприємництва.
- вести бухгалтерський облік суб'єктів малого бізнесу.
- проводити узагальнення даних бухгалтерського обліку для формування звітності;
- формувати бухгалтерську (в т.ч. фінансову) звітність суб'єктів малого підприємництва.
- обирати найбільш оптимальну систему оподаткування зважаючи на особливості діяльності суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб;
- формувати податкову звітність суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб.
- обирати найбільш оптимальну систему оподаткування зважаючи на особливості діяльності суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб;
- формувати податкову звітність суб'єктів малого бізнесу – фізичних осіб.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів із юридичними аспектами організації малого бізнесу, нормативно-правовою базою, яка регулює діяльність різних суб'єктів малого підприємництва;
- усвідомити переваги й недоліки загальної та спрощеної систем оподаткування, обліку і звітності;
- оволодіти навиками вибору оптимальної системи оподаткування та організації обліку для різних видів підприємств;
- розкрити особливості оподаткування, обліку та відображення у звітності єдиного податку.
- засвоїти особливості формування фінансової та податкової звітності суб'єктів малого підприємництва.

Завдання лекційних занять:

Завдання проведення лекцій полягає у:

- формуванні орієнтаційної основи для подальшого засвоєння студентами матеріалу передбаченого робочими програмою та планом вивчення дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу”;
- ознайомленні студентів із сучасним станом дисципліни, її предмету і змісту, принципів і закономірностей, основних ідей та категорій, узагальнених нею фактів, явищ, подій;
- порівнянні та аналізі наукових напрямів, теорій та ідей, висновків, що спонукатиме студентів до самостійної роботи з вивчення дисципліни.

Завдання практичних занять:

Завдання практичних занять полягають у:

- поглибленні, розширенні та деталізації теоретичних знань з бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу;
- ознайомленні з основною нормативно-правовою базою, що регулює методика та організацію обліку окремих об’єктів на підприємствах малого бізнесу;
- засвоєнні окремих облікових категорій і понять, вмінні їх пояснювати, наводити приклади;
- оволодінні навиками заповнення облікових реєстрів спрощеної форми, які використовують для оформлення окремих господарських операцій.

Зміст дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу”

Змістовий модуль 1. Нормативно-правове регулювання діяльності та особливості обліку на підприємствах малого бізнесу

Тема 1. Організаційно-правові основи діяльності підприємств малого бізнесу.

Сутність, значення, функції та місце суб’єктів малого підприємництва в економіці України. Організаційно-правові форми діяльності малих підприємств. Основні нормативно-правові акти у сфері малого підприємництва. Критерії віднесення та характеристика підприємств малого бізнесу відповідно до законодавства України. Процедура створення та державної реєстрації суб’єктів підприємницької діяльності.

Системи оподаткування підприємств малого бізнесу. Групи платників єдиного податку. Особливості загальної системи оподаткування для малих підприємств. Спрощена система оподаткування. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування. Умови переходу із загальної системи оподаткування на спрощену і навпаки.

Література: [2, 7-31].

Тема 2. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу.

Принципи формування облікової політики малих підприємств.

Характеристика спрощеного План рахунків бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

Форми ведення бухгалтерського обліку: проста форма (без використання реєстрів обліку майна малого підприємства); форма бухгалтерського обліку з використанням реєстрів обліку майна малого підприємства.

Література: [2, 32-76].

Тема 3. Особливості обліку активів на підприємствах малого бізнесу.

Особливості обліку необоротних активів, капітальних та фінансових інвестицій при використанні спрощеного плану рахунків малими підприємствами. Облік стану і руху необоротних активів. Облік амортизаційних відрахувань.

Особливості обліку грошових коштів та їх еквівалентів на малих підприємствах, що застосовують спрощений план рахунків.

Особливості обліку запасів на малих підприємствах при застосуванні спрощеного плану рахунків. Облік наявності і руху запасів та готової продукції. Облік товарів на малих підприємствах, що займаються оптовою та роздрібною торгівлею.

Особливості обліку розрахункових операцій на малих підприємствах, що застосовують спрощений план рахунків.

Література: [2, 84-174].

Тема 4. Особливості обліку капіталу та зобов'язань на підприємствах малого бізнесу.

Облік формування і змін статутного капіталу на підприємствах малого бізнесу. Основи побудови обліку витрат майбутніх періодів і забезпечення майбутніх витрат та платежів на малих підприємствах.

Облік розрахунків із працівниками підприємства.

Література: [2, 175-197].

Тема 5. Особливості обліку витрат, доходів і фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу.

Облік і оцінка незавершеного виробництва. Аналітичний і синтетичний облік витрат на виробництво, облік доходів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Визначення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік витрат за елементами.

Особливості обліку доходів на малих підприємствах за спрощеною формою обліку. Визначення фінансових результатів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Література: [2, 198-253].

Тема 6. Особливості складання звітності на малих підприємствах.

Організація робіт зі складання і оформлення бухгалтерської звітності. Порядок заповнення оборотно-сальдової відомості за синтетичними рахунками. Особливості узагальнення облікових даних і складання фінансової звітності на малих підприємствах. Основні вимоги до складання звітності. Порядок складання фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва відповідно до П(С)БО 25.

Література: [2, 302-320].

Тема 7. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

Облік розрахунків за податками і платежами. Облік єдиного податку. База обкладання єдиним податком. Напрями зміни ставки єдиного податку. Розрахунок обсягу виручки для переходу на сплату єдиного податку. Порядок розрахунку середньооблікової чисельності працівників.

Особливості складання податкової та іншої звітності на малих підприємствах. Порядок заповнення та подання податкової декларації з податку на прибуток підприємства. Порядок заповнення та подання податкової декларації платника єдиного податку – юридичної особи. Інша звітність юридичної особи: податкова декларація з ПДВ, декларація акцизного податку, податкова декларація з податку на нерухомість, податкова декларація з плати за землю та ін. Звіт щодо сум нарахованого єдиного податку.

Література: [2, 326-351].

Тема 8. Особливості обліку та звітності фізичних осіб-підприємців

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Порядок ведення книги обліку доходів, книги обліку доходів та витрат. Порядок її заповнення і визначення результатів діяльності.

Умови застосування різних систем оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб. Особливості, умови і порядок зміни системи оподаткування. Оподаткування доходів приватного підприємця за загальною системою.

Сутність спрощеної системи оподаткування. Порядок обчислення та сплати єдиного податку фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності.

Література: [12].

4. Структура залікового кредиту з дисципліни “Облік і правове забезпечення діяльності підприємств малого бізнесу”

Теми	Кількість годин для денної форми навчання				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота		ІРС
				в т. ч. тренінг	
<i>Змістовий модуль 1. Нормативно-правове регулювання діяльності та особливості обліку на підприємствах малого бізнесу</i>					
Тема 1. Організаційно-правові основи діяльності підприємств малого бізнесу.	2	0,5	6	–	–
Тема 2. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу.	2	0,5	6	–	-
Тема 3. Особливості обліку активів на підприємствах малого бізнесу.	2	1	6	-	0,2
Тема 4. Особливості обліку капіталу та зобов'язань на підприємствах малого бізнесу.	2	1	6	–	0,2
Тема 5. Особливості обліку витрат, доходів і фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу.	2	1	8	–	0,2
Тема 6. Особливості складання звітності на малих підприємствах.	4	2	8	4	0,4
Тема 7. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу.	2	2	8	–	0,5
Тема 8. Особливості обліку та звітності фізичних осіб-підприємців.	4	2	10	–	0,5
Всього	20	10	58	4	2

Тематика практичних занять

Практичне заняття №1.

Тема. Організаційно-правові основи діяльності та обліку підприємств малого бізнесу.

Мета: дослідити процедуру державної реєстрації суб'єктів малого підприємництва, принципи побудови обліку на підприємствах малого бізнесу.

Питання для обговорення:

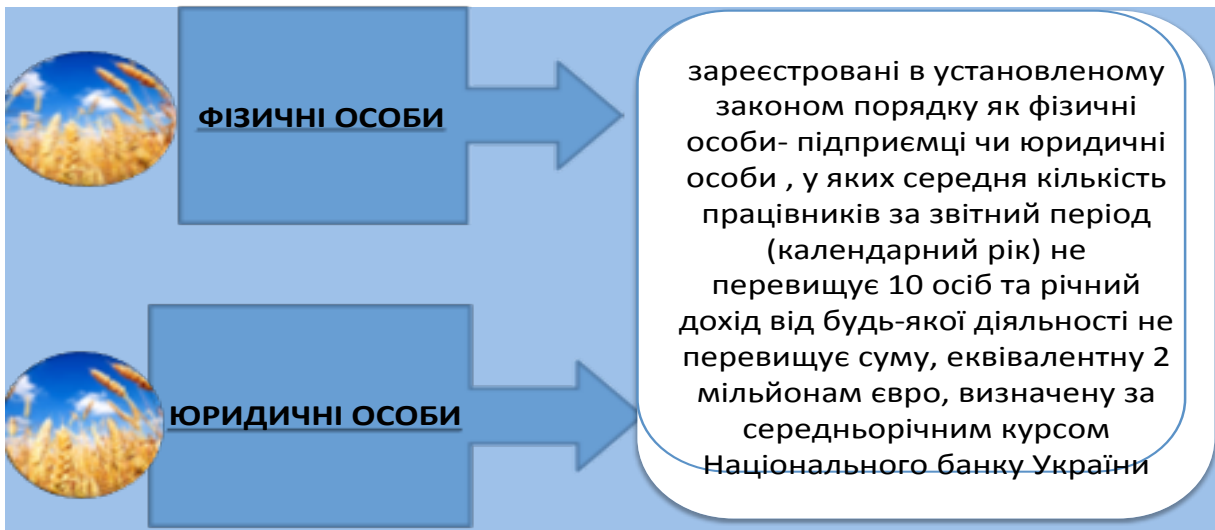
1. Організаційно-правові форми діяльності малих підприємств.
2. Процедура створення та державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

3. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування.
 4. Принципи формування облікової політики малих підприємств.
 5. Характеристика спрощеного План рахунків бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
 6. Форми ведення бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.
- Література: [2, 7-76].

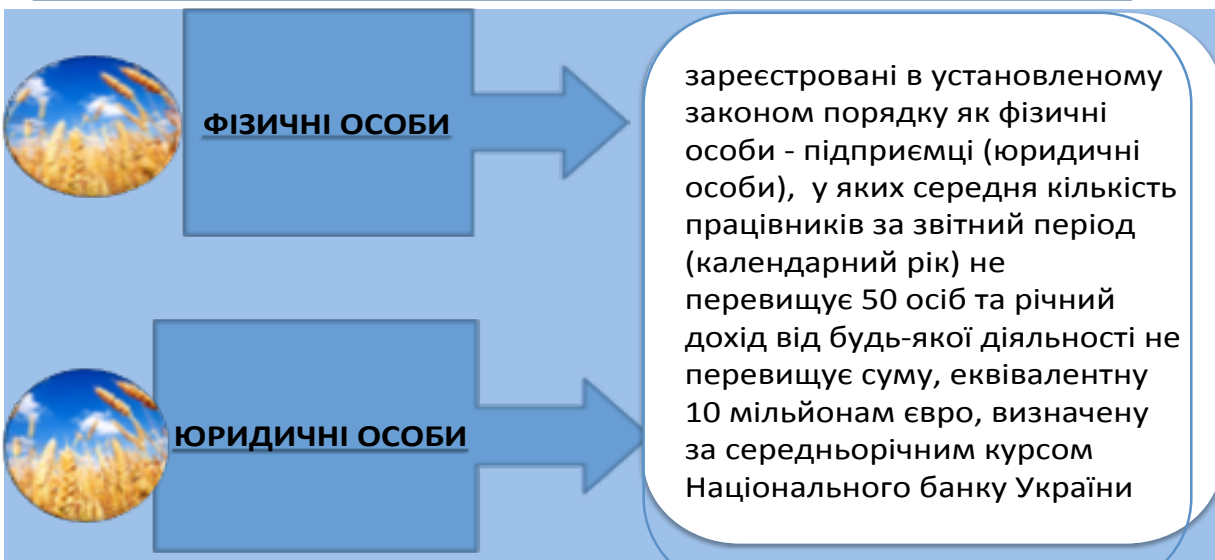
Завдання.

1. Ознайомитися з видами суб'єктів малого підприємництва.

СУБ'ЄКТИ МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

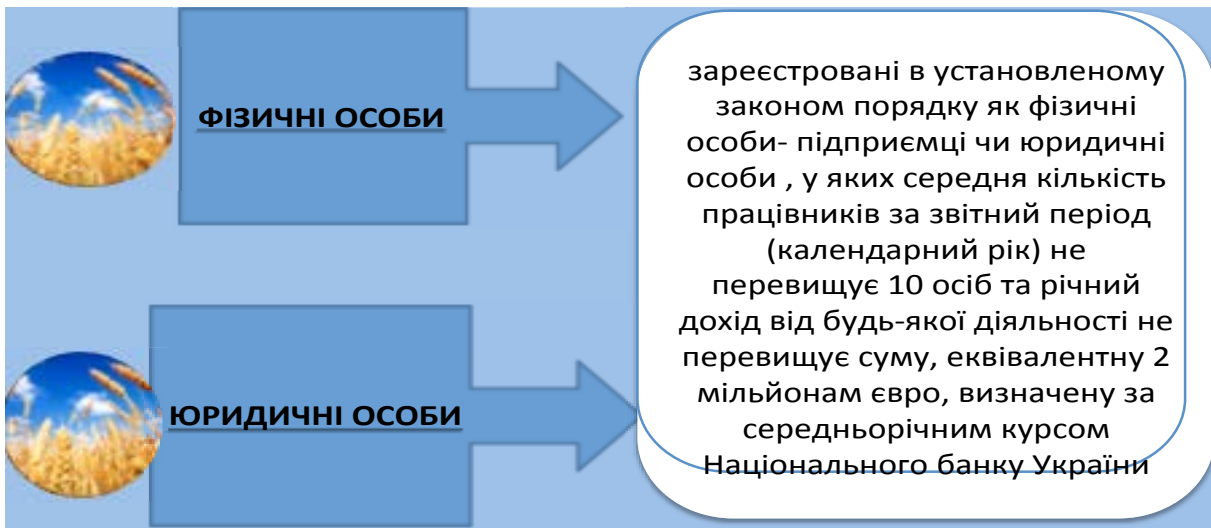
3. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування.
4. Принципи формування облікової політики малих підприємств.
5. Характеристика спрощеного План рахунків бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
6. Форми ведення бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.

Література: [2, 7-76].

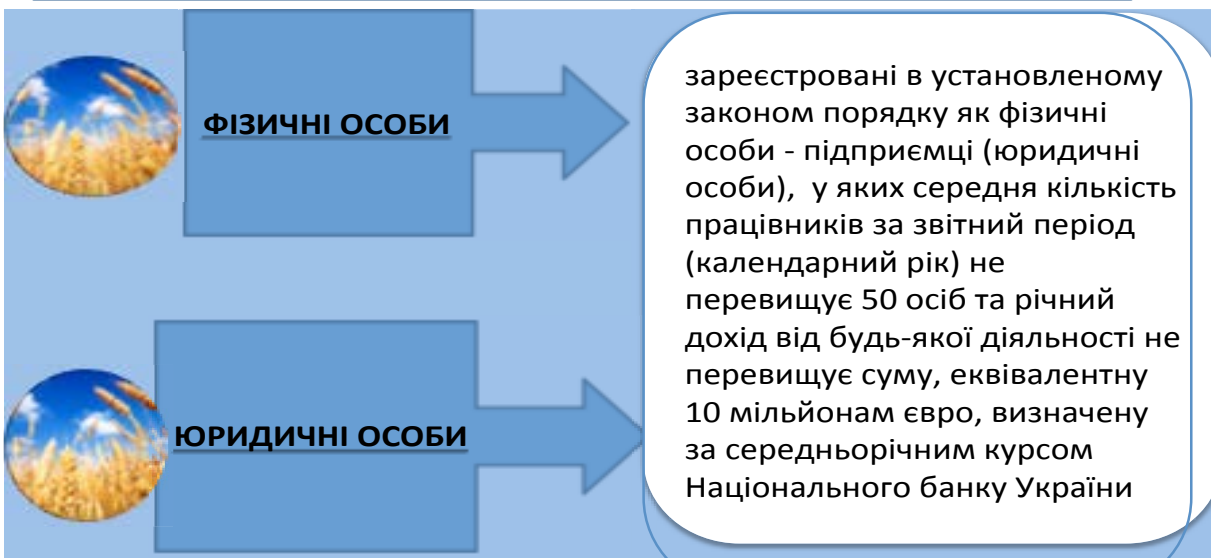
Завдання.

1. Ознайомитися з видами суб'єктів малого підприємництва.

СУБ'ЄКТИ МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

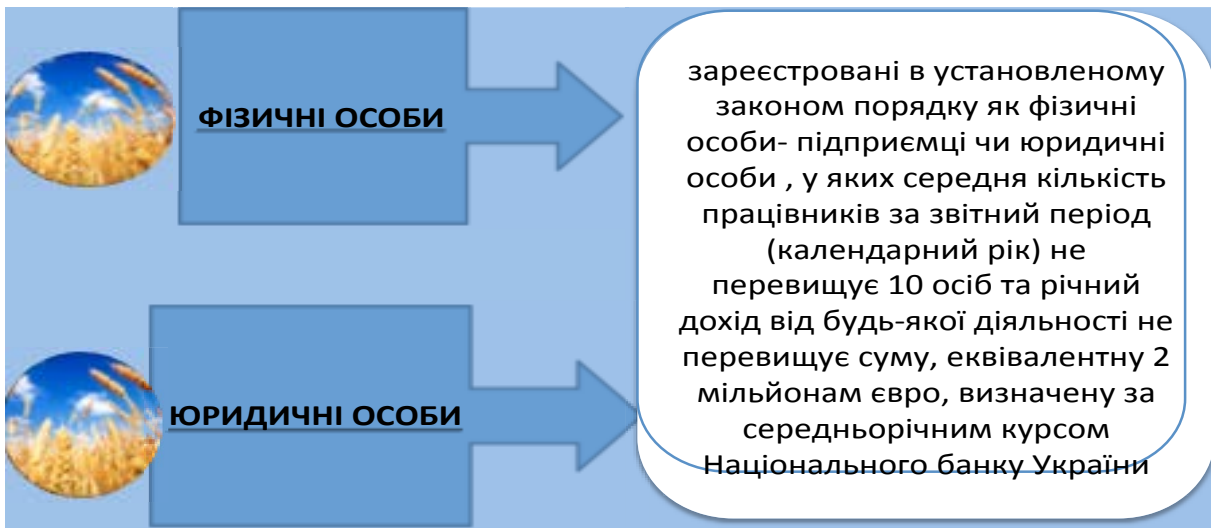
3. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування.
4. Принципи формування облікової політики малих підприємств.
5. Характеристика спрощеного План рахунків бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
6. Форми ведення бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.

Література: [2, 7-76].

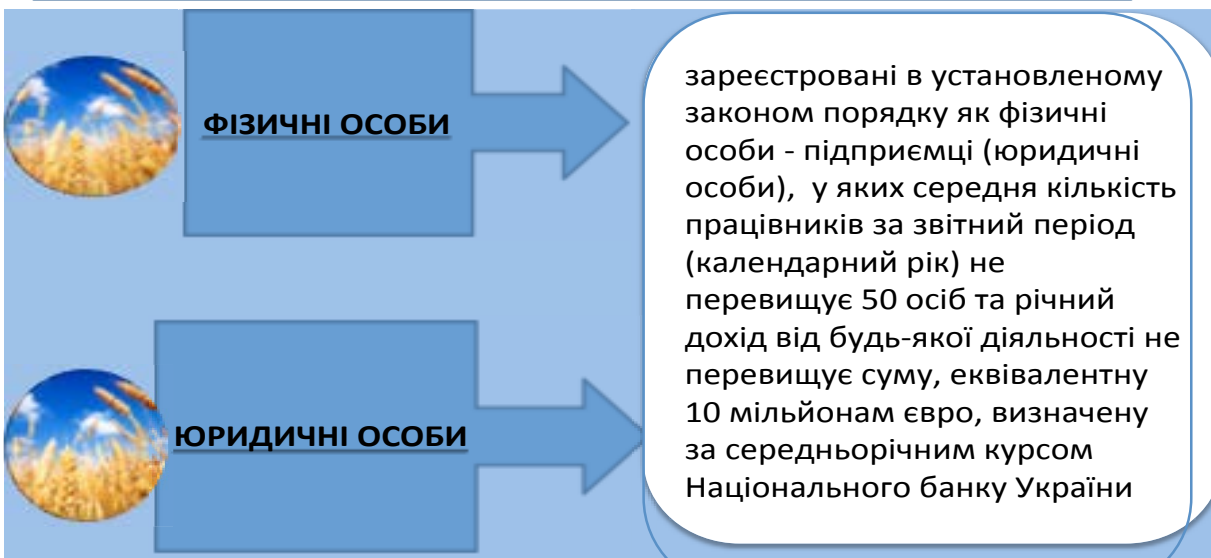
Завдання.

1. Ознайомитися з видами суб'єктів малого підприємництва.

СУБ'ЄКТИ МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

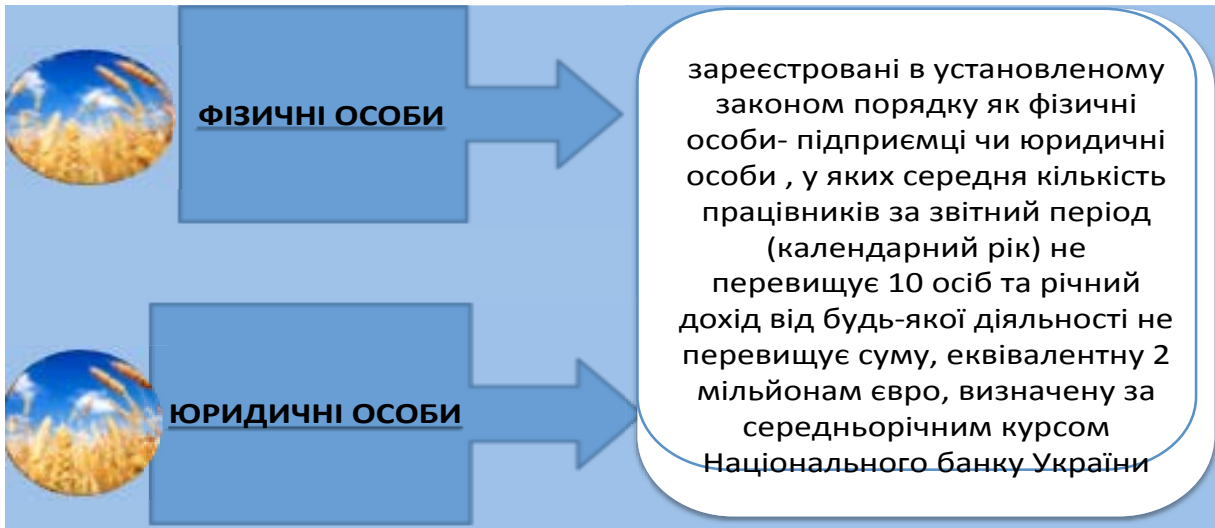
3. Порівняльна характеристика загальної та спрощеної систем оподаткування.
4. Принципи формування облікової політики малих підприємств.
5. Характеристика спрощеного План рахунків бухгалтерського обліку на малих підприємствах.
6. Форми ведення бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу.

Література: [2, 7-76].

Завдання.

1. Ознайомитися з видами суб'єктів малого підприємництва.

СУБ'ЄКТИ МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВА

СУБ'ЄКТИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

2. Вивчити особливості загальної та спрощеної систем оподаткування.

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ — сукупність податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів і внесків до державних цільових фондів, що справляються в установленому Податковим кодексом порядку.

Загальна система оподаткування (ЗСО)

Спрощена система оподаткування (ССО)

Загальна система оподаткування

- податок на прибуток підприємств (ставка в 2017 - 18%);
- податок на додану вартість (ставка в 2017 - 20%);
- єдиний соціальний внесок (ставка в 2017 - 22%);
- податок на доходи фізичних осіб (ставка в 2017 – 18%)
- військовий збір (ставка в 2017 - 1,5%);
- акцизний податок;
- екологічний податок;
- мито;
- плата (податок) на землю;
- збір за першу реєстрацію транспортного засобу;
- інші податки і збори, відповідно до законодавства України.

Порівняння загальної та спрощеної системи оподаткування

Найменування	Єдиний податок (ЄП)	Загальна система (ЗСО)
Ставка оподаткування	(10%, 20%) - від мінімальної з/п (3-5%) - від обороту	18%
База оподаткування	Мінімальна зарплата або оборот, помножений на ставку оподаткування	Оподатковуваний дохід, помножений на ставку оподаткування
Терміни сплати податку	До 20 числа поточного місяця	Щокварталу
Термін подачі звітності	Щокварталу	Один раз на рік
Обмеження розміру виручки	300 тис. грн., 1,5 млн. грн. або 5 млн. грн.	Не обмежений
Ведення доходів у книзі	Обов'язково	Обов'язково
Ведення витрат у книзі	Не передбачено з 2012 р.	Обов'язково
Ставка ЄСВ	22%	22%
Порядок розрахунку ЄСВ	Мінімальна зарплата, помножена на ставку ЄСВ	Оподатковуваний дохід, помножений на ставку ЄСВ, але не менше мінімального внеску ЄСВ, з урахуванням максимального розміру ЄСВ

Класифікація платників єдиного податку

Група	Вид, к-ть працівн.	Максимальний дохід	Податковий період	Ставка податку
1 група	ФОП, без найманих працівників	300 000 грн.,	календарний рік	До 10% прожиткового мінімуму працездатних осіб на 01.01.2017 р. - до 160 грн. (1600 грнх10%)
2 група	ФОП, мах. 10 найманих співробітників	1 500 000 грн,	календарний рік	До 20% мінімальної ЗП. тобто до 640 грн. (3200 x20%)
3 група	ФОП та юридичні особи, кількість співробітників не обмежена	5 000 000 грн.	календарний квартал	3%+ПДВ або 5%
4 група	сільськогосподарські товаровиробники (частка с/г товаровиробництва за попередній податковий рік ≥ 75 відсотків)			Коефіцієнт до нормативної грошової оцінки для ріллі, сіножатей і пасовищ

3. Вивчити План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва
ПЛАН
рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва

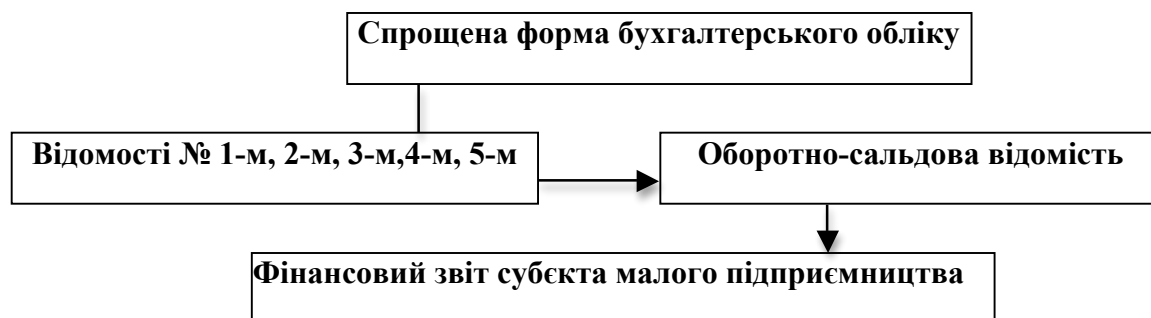
Синтетичні рахунки	
Код	Назва
10	Основні засоби
13	Знос необоротних активів
14	Довгострокові фінансові інвестиції
15	Капітальні інвестиції
16	Довгострокові біологічні активи
18	Інші необоротні активи
20	Виробничі запаси
21	Поточні біологічні активи
23	Виробництво
26	Готова продукція
30	Готівка
31	Рахунки в банках
35	Поточні фінансові інвестиції
37	Розрахунки з різними дебіторами
39	Витрати майбутніх періодів
40	Власний капітал

44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів
48	Цільове фінансування і цільові надходження
55	Інші довгострокові зобов'язання
64	Розрахунки за податками й платежами
66	Розрахунки з оплати праці
68	Розрахунки за іншими операціями
69	Доходи майбутніх періодів
70	Доходи від реалізації
74	Інші доходи
79	Фінансові результати
90	Собівартість реалізації
91	Загальновиробничі витрати
96	Інші витрати

4. Ознайомитися з нормативними документами, що регулюють вибір підприємствами малого бізнесу форми бухгалтерського обліку:

1. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва: Указ Президента України від 03.07.1998 р. № 727/98 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25 червня 2003 р. № 422. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2011_06_15/MF11044.html.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.; Розділ XIV. Спеціальні податкові режими. Глава 1. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва" від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.

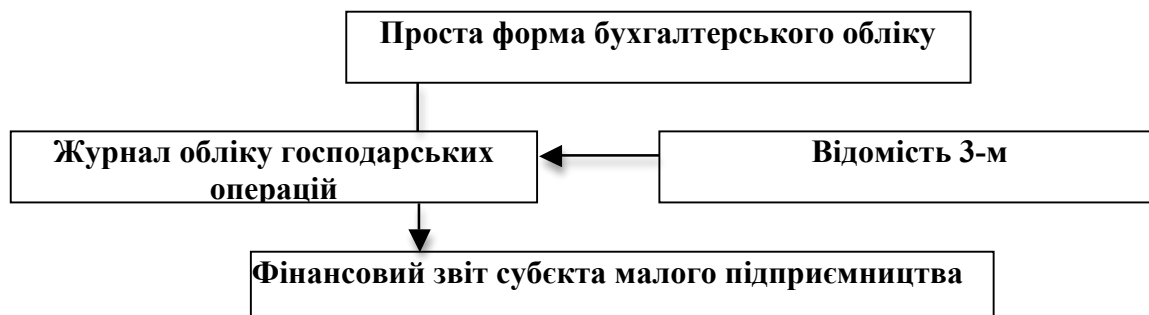
1. Спощена форма бухгалтерського обліку

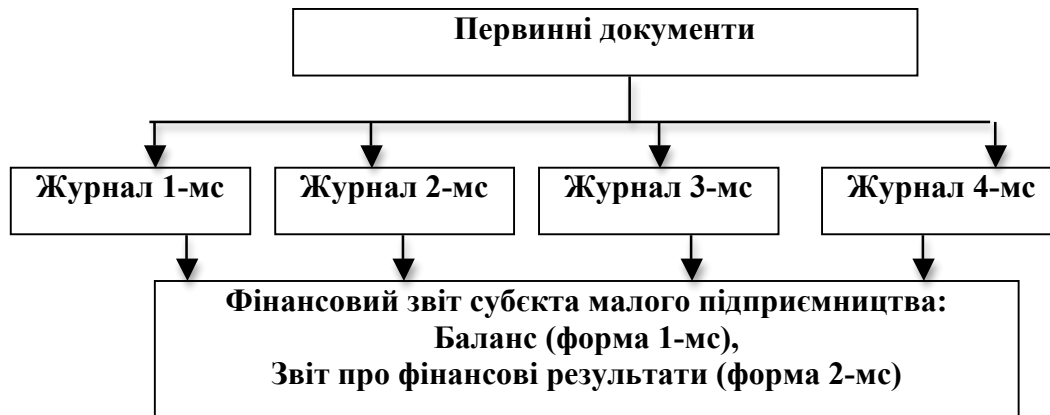
Відомості обліку на малих підприємствах

Назва відомості	Шифр рахунків
Відомість 1-м	
Розділ I. Облік готівки і грошових документів	30, 33
Розділ II. Облік грошових коштів та їх еквівалентів	31
Відомість 2-м. Облік запасів	20, 21, 26
Відомість 3-м	
Розділ I. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами за податками й платежами, довгострокових зобов'язань і доходів майбутніх періодів	37, 55, 64, 68, 69
Розділ II. Облік розрахунків з оплати праці	66
Відомість 4-м	
Розділ I. Облік необоротних активів та амортизації (зносу)	10, 13
Розділ II. Облік капітальних і фінансових інвестицій та інших необоротних активів	14, 15, 16, 18, 35
Відомість 5-м	
Розділ I. Облік витрат	90, 96
Розділ II. Облік витрат на виробництво	23
Розділ III. Облік доходів і фінансових результатів	44, 70, 74, 79
Розділ IV. Облік власного капіталу, витрат майбутніх періодів, забезпечень майбутніх витрат і платежів	39, 40, 47, 48
Оборотно-сальдова відомість	Головна книга

2. Проста форма бухгалтерського обліку.

3. Проста форма без використання методу подвійного запису із заповненням облікових реєстрів для складання Спощеного фінансового звіту.

Практичне заняття №2.

Тема. Особливості обліку активів, капіталу та зобов'язань на підприємствах малого бізнесу.

Мета: засвоїти методику формування облікових регістрів спрощеної форми для відображення окремих операцій.

Питання для обговорення:

1. Особливості обліку грошових коштів, їх еквівалентів та розрахункових операцій на малих підприємствах, що застосовують спрощений план рахунків.
2. Особливості обліку необоротних активів, капітальних та фінансових інвестицій.
3. Особливості обліку запасів на малих підприємствах при застосуванні спрощеного плану рахунків.
4. Облік формування і змін статутного капіталу на підприємствах малого бізнесу.
5. Облік розрахунків із працівниками підприємства з оплати праці.

Література: [5, 84-197].

Облік необоротних активів.

Задача 1

ТОВ "ПАНОРАМА" (виробник металопластикових вікон) перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

На підприємстві у січні поточного року були здійснені такі операції:

1. ТОВ "ПАНОРАМА" придбало напівавтомат для різання в дистанційного профілю артистю 240000 грн. (в т.ч. ПДВ).
2. Був прийнятий рахунок транспортної організації на доставку обладнання на суму 3600 грн. (в т.ч. ПДВ).
3. Нараховані та сплачені проценти по кредиту, взятого для придбання обладнання – 1500 грн.
4. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались монтажем верстату – 1800 грн.
5. Здійснено нарахування на заробітну плату єдиного соціального внеску – ? грн.
6. Витрачені мастильні матеріали для запуску обладнання на суму 245 грн.

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, визначити первісну вартість основного засобу.

Задача 2

Станом на 01.01. на баланс ПП “Добробуд” рахувалась незавершена будівля складу готової продукції вартістю 160800 грн. Впродовж місяця були здійснені такі витрати:

1. Відпущені будівельні матеріали на спорудження складу готової продукції – 458790 грн.
2. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались спорудженням складу готової продукції – 74500 грн.
3. Нарахований єдиний соціальний внесок на заробітну плату робітників-будівельників?
4. Отриманий рахунок за оренду будівельних машин і механізмів, задіяних на спорудженні складу готової продукції – 232000 грн.
5. 31.01. будівля складу зарахована на баланс підприємства – ?

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, визначити первісну вартість складу готової продукції.

Задача 3

ТОВ «Темп» є платником єдиного податку за ставкою 5%.

ТОВ «Темп» вирішило провести капітальний ремонт цеху. У процесі здійснення ремонту були понесені такі витрати:

1. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались проведенням ремонту – 54000 грн.
2. Нарахований ЄСВ на заробітну плату робітників-будівельників -?
3. Списані будівельні матеріали на проведення ремонту – 75000 грн.
4. Отриманий рахунок від ТОВ «Монтаж» за спецроботи з ремонту цеху (в т.ч. ПДВ) – 84000 грн.
5. Списані витрати після закінчення ремонту – ?

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки. Визначити залишкову вартість цеху, враховуючи, що первісна вартість становила 1567000 грн, а сума зносу на дату закінчення ремонту – 934000 грн.

Задача 4

У грудні 2014 р. підприємство (платник ПДВ) придбало екскаватор вартістю 660000 грн. (в т.ч. ПДВ). Вартість перевезення складала 8000 грн. (без ПДВ). 31.12. 2014 р. екскаватор був зарахований на баланс. Термін корисного використання екскаватора передбачається 8 років. Очікувана ліквідаційна вартість – 15000 грн.

Нарахувати амортизацію прямолінійним методом та методом прискореного зменшення залишкової вартості за перші 3 роки експлуатації. Проаналізувати рівень витрат при застосуванні цих методів.

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки.

Задача 5

Підприємство придбало екскаватор вартістю 250000 грн. Поклади піску, де буде встановлено екскаватор, передбачаються на рівні 100000 т. За перший рік передбачається видобути 20000 т, за другий – 25000 т, за третій 32000 т, за четвертий – 33000 т. Розрахувати за допомогою виробничого методу суму амортизації екскаватора за всі роки. Скласти бухгалтерські проводки.

Задача 6

Підприємство (неплатник ПДВ) придбало легковий автомобіль для адміністративних потреб вартістю – 420 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Сплата обов'язкових реєстраційних зборів становила 13500 грн. Ліквідаційна вартість автомобіля становить – 25000 грн. Термін експлуатації – 10 років.

Визначити суму амортизації за перших три роки кумулятивним методом. Скласти бухгалтерські проводки

Задача 7

ТОВ «Експрес» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. ТОВ «Експрес» продало підймальний механізм, який в свій час було придбано за 260000 грн (без ПДВ). Нарахована сума зносу за весь час експлуатації становила 120000 грн. Ціна продажу становила 180000 грн. (в т.ч. ПДВ). Для передпродажної підготовки підймального механізму були використані мастильні матеріали на суму 1200 грн.

На основі наведених операцій здійснити необхідні розрахунки, скласти бухгалтерські проводки.

Задача 8

ТОВ «Омега», що перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%, вирішило ліквідувати фрезерувальний верстат. Первісна вартість об'єкта становила 340000 грн. Сума зносу на момент ліквідації складала 210000 грн. У результаті ліквідації отримано запасні частини на суму 25000 грн. У результаті ліквідації отриманий металобрухт на суму 9800 грн. Нарахована заробітна плата робітникам, які займалися ліквідацією верстату – 2000 грн. Сума нарахованого ЄСВ становила – ?

На основі наведених операцій здійснити необхідні розрахунки, скласти бухгалтерські проводки.

Облік виробничих запасів

Задача 1

ТОВ «Експрес» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями:

1. Отримана сировина і матеріали від постачальника (в т.ч. ПДВ) – 12300 грн.
2. Повернуті матеріали з виробництва – 2400 грн.

3. Отриманий рахунок від транспортної організації за доставку запасних частин (в т.ч. ПДВ) – 6600 грн.
4. Списані МШП на виробництво – 13200 грн.
5. Нарахована заробітна плата робітникам за розвантаження матеріалів – 3400 грн.
6. Проведене нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – 1650 грн.
7. Списані будівельні матеріали на адміністративні потреби – 15200 грн.
8. Списані МШП на потреби збутової діяльності – 11000 грн.
9. За результатами інвентаризації виявлено надлишок матеріалів – 340 грн.

Задача 2.

Скласти бухгалтерські проводки. Розрахувати середній відсоток транспортно-заготівельних витрат на основі таких даних:

1. Отриманий рахунок за страхування вантажу з доставлення матеріалів – 1200 грн.
2. Отримано рахунок транспортної організації за доставлення матеріалів (в т.ч. ПДВ) – 7200 грн.
3. Нарахована заробітна плата експедитору, який займався оформленням доставлення матеріалів – 4500 грн.
4. Нарахований ЄСВ за нарахованою зарплатою – ?
5. Витрачена електроенергія на підсушування матеріалів – 340 грн.
6. Отримані матеріали від постачальника (в т.ч. ПДВ) – 560000 грн.

Залишок ТЗВ на початок місяця склав – 3400 грн., залишок матеріалів – 86000 грн.

Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Задача 1

Опрацювати звіт касира на ТОВ “Омега” за лютий 2017 р.:

Ліміт готівки в касі складає – 1700 грн.

- 1.02 – оприбуткована в касу заборгованість за внеском в статутний капітал від співзасновника товариства – 2700 грн.;
- 7.02 – видано під звіт на відрядження експедитору Мамрош Ф.С. – 1600 грн.;
- 13.02 – отримана виручка в касу за відвантажену продукцію – 7500 грн.
- 15.02 – отримана готівка в касу з поточного рахунку на виплату заробітної плати – 24500 грн.
- 17.02 – видана з каси зарплата – 23780 грн.;
- 21.02 – отримано в касу від реалізації необоротних активів – 7100 грн.;
- 24.02 – отримана готівка в касу в оплату за гуртожиток від працівника Мигаль І.І. – 1450 грн.
- 27.02 – оприбуткована готівка від завскладом в погашення нестачі – 15600 грн.

На основі проведених операцій скласти бухгалтерські проводки. Визначити, яку операцію слід здійснити, щоб не порушувати законодавство.

Задача 2

Виходячи з нижченаведеної інформації:

- відобразити на рахунках бухгалтерського обліку рух коштів на поточному рахунку МП «КОЛОСОК» за березень 2017 р.;
- вказати первинні документи, які використовують для фіксування зазначених господарських операцій.

10.03 – зараховані на поточний рахунок кошти, отримані від інкасаторів – 25600 грн.;

10.03 – отриманий від АТ «Приватбанк» короткостроковий кредит – 140100 грн.;

13.03 – перераховано ПАТ «Тернопільська птахофабрика» – 9000 грн.;

13.03 – перераховано АТП 16134 за надані послуги – 18000 грн.;

13.03 – перерахований аванс ПП «Млин» – 71 200 грн.;

15.03 – повернута ПП «Млин» частина перерахованого авансу – 11300 грн.;

16.03 – перераховані кошти з поточного рахунку водоканалу – 16000 грн.;

16.03 – перерахований міському казначейству адміністративний штраф – 1700 грн.

Задача 3

МП «КРОКУС» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції стосовно відрядження працівника комерційного відділу Попів В.В. Скласти бухгалтерські проводки.

Працівнику виданий аванс на відрядження в сумі 1400 грн.

Після повернення з відрядження працівником були представлені такі документи:

– квиток на автобус «Тернопіль–Івано-Франківськ» від 13.02 на суму 85,35 грн.; квиток «Івано-Франківськ–Тернопіль» від 19.02 на суму 91,20 грн.

– квитанція на проживання в готелі в період 13.02 по 19.02 на суму 22800 грн. (в т.ч. ПДВ).

Добові витрати згідно наказу керівника обчислюються, виходячи з розміру 0,1 мінімальної заробітної плати.

Орім того, працівник представив чек на придбання канцелярських папок на суму 120 грн (в т.ч. ПДВ).

Облік персоналу, праці та її оплати.

Задача 1

У березні 2017 року відповідно до графіку роботи підприємства був 21 робочий день. Працівники бухгалтерії ТОВ «Зоря» відпрацювали різну кількість днів (табл.):

**Дані про відпрацьований час та розмір встановлених окладів
працівників бухгалтерії**

№ з/п	Прізвище та ініціали	Посада	Оклад, грн.	Відпрацьовано робочих днів
1	Чаленко М.І.	головний бухгалтер	7800	18
			персональна надбавка – 200 грн.	
2	Нечипорук Р.М.	заступник головного бухгалтера	7400	21
3	Турів А.М.	бухгалтер I кат.	4600	15

Здійснити розрахунок заробітної плати. Скласти бухгалтерські проводки.

Задача 2

Заробітна плата, нарахована начальнику відділу постачання у січні 2017 р., Габор І. М. – 4280 грн. Габор І. М. має на утриманні 3 дітей віком до 18 років.

Заробітна плата, нарахована в січні 2017 р. офіс-менеджеру Когут Н. П., яка працює на умовах неповного робочого дня – 1650 грн. та 350 грн. за виконання обов'язків кадровика. Когут Н.П. є студенткою вищого навчального закладу.

Здійснити необхідні утримання із врахуванням податкової соціальної пільги та нарахування на зарплату. Скласти бухгалтерські проводки

Облік власного капіталу та зобов'язань підприємства.

Задача 1

МП «КРОКУС» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями:

1. Підприємство отримало сировину і матеріали (в т.ч ПДВ) – 1860000 грн.
2. Отриманий рахунок транспортної організації за доставку сировини і матеріалів (в т.ч. ПДВ) – 24000 грн.
3. Погашено за рахунок короткострокової позики банку заборгованість перед постачальниками – 800000 грн.
4. Сплачені відсотки за місяць за короткостроковою позикою – 18000 грн.
5. Переоформлена короткострокова позика в довгострокову – 800000 грн.

Задача 2

ТОВ «Едем» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

15.02.2017 ТОВ «Едем» отримало на свій рахунок в банку передоплату у розмірі 36600 грн. (в т.ч. ПДВ) за свою продукцію. 28.02.2017 року ТОВ «Едем» відвантажило продукцію на суму 22000 грн. Решта суми заборгованості не була погашена протягом більше як трьох років з моменту виникнення.

Зробити необхідні розрахунки. Скласти бухгалтерські проводки.

Задачі для самостійного розв'язування.

Задача 1

ТОВ «Омега» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

На підприємстві були здійснені такі операції:

1. ТОВ «Омега» перерахувало аванс ПП «Фенікс» у розмірі 130000 грн. для придбання вантажного автомобіля.
2. Вантажний автомобіль вартістю 420000 грн (в т.ч.ПДВ) надійшов на ТОВ «Омега».
3. Отриманий рахунок транспортної організації за доставку автомобіля – 5700 грн. (без ПДВ).
4. Придбане додаткове обладнання на вантажний автомобіль – 33000 грн.
5. Вантажний автомобіль введений в експлуатацію – ? грн.
6. Проведений кінцевий розрахунок з ПП «Фенікс» – ? грн.

На основі наведених операцій скласти бухгалтерські проводки, здійснити необхідні розрахунки.

Задача 2

ПП «Людмила», яке є платником ПДВ, в січні 2017 р. придбало в приватного підприємця Сомика В.В. комп'ютерну програму. Бухгалтер оприбуткував дану програму за первісною вартістю, до якої включив:

- купівельну вартість – 12000 грн.;
- суму ПДВ, що підлягає відшкодуванню – 2000 грн.;
- суму заробітної плати консультанту з програмного забезпечення за встановлення програми – 1150 грн.
- нарахування ЄСВ – 253 грн.;
- суму нарахованих відсотків за користування кредитом, за рахунок якого була придбана комп'ютерна програма – 288 грн.

Які помилки допустив бухгалтер? Як відобразити вказані операції на рахунках бухгалтерського обліку?

Задача 3

Первісна вартість верстату універсального дорівнює 30000 грн., ліквідаційна вартість – 2000 грн., строк корисного використання – 4 роки.

Визначити суму амортизації верстату за кожний рік експлуатації та відобразити її нарахування в обліку:

- 1) за прямолінійним методом;
- 2) за методом зменшення залишкової вартості;
- 3) за методом прискореного зменшення залишкової вартості;
- 4) за кумулятивним методом.

Задача 4

ТОВ «Експрес» перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. На підприємстві відбулись такі господарські операції:

1. Поступили напівфабрикати від постачальника (в т.ч. ПДВ) – 156000 грн.
2. Отриманий рахунок за доставку напівфабрикатів (в т.ч.ПДВ) – 7200 грн.
3. Нарахована заробітна плата робітникам, які займались розвантаженням напівфабрикатів – 12300 грн.
4. Нарахований ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ?
5. Витрачені паливно-мастильні матеріали для доведення напівфабрикатів до стану споживання – 2500 грн.
6. Відпущені напівфабрикати у виробництво за обліковими цінами – 123000 грн.
7. Списаний ТЗВ за відпущеними напівфабрикатами – ?

Скласти бухгалтерські проводки, зробити необхідні розрахунки фактичної собівартості відпущених напівфабрикатів, виходячи з того, що залишок напівфабрикатів на початок місяця склав за обліковими цінами 34500 грн., залишок ТЗВ на початок місяця складав – 2400 грн.

Задача 5

На основі наведених даних визначити фактичну собівартість списаних матеріалів за методом FIFO:

Протягом місяця було послідовно здійснено доставлення 4 партій сировини.

I партія – 240 т. за ціною 5600 грн. за 1 т.,

II партія – 305 т. за ціною 5900 грн. за 1 т.,

III партія – 217 т. за ціною 6100 грн. за 1 т.,

IV партія – 270 т. за ціною 6300 грн. за 1 т.

Було списано на виробництво 17400 т.

Середній відсоток ТЗВ склав 8%.

Скласти бухгалтерські проводки.

Задача 6

Залишок напівфабрикатів на складі на 01.01 становив 300 шт. за ціною 1500 грн. за 1 шт. ТЗВ на залишок напівфабрикатів становив 16700 грн.

03.01 поступило 450 шт. напівфабрикатів за ціною 1420 грн.

05.01 поступило 820 шт. напівфабрикатів за ціною 1480 грн.

12.01 відпущено на адміністративні потреби – 505 шт. напівфабрикатів

13.01 поступило 400 шт. напівфабрикатів за ціною 1540 грн.

20.01 списано на виробничі потреби 650 шт. напівфабрикатів

25.01. поступило 180 шт. напівфабрикатів за ціною 1560 грн.

Протягом місяця були здійснені такі витрати: отриманий рахунок за транспортування напівфабрикатів – 62200 грн. (без ПДВ).

Визначити за методом середньозваженої вартості фактичну вартість списаних запасів і скласти бухгалтерські проводки.

Задача 7

Необхідно нарахувати відпускні працівнику адміністративного персоналу Мироніву М.Д., що прийнятий на роботу 12.09.2014 р. і йде у відпустку з 2 травня по 25 травня 2017 р. (24 к.д.) на основі таких даних:

- основна зарплата за попередні 12 місяців – 36000 грн.
- доплата за понаднормову роботу – 2000 грн.
- виробничі премії – 860 грн.
- премія за результатами роботи за 2016 рік – 595 грн.
- одноразова матеріальна допомога – 750 грн.
- виплата до ювілейної дати – 1500 грн.

У травні 2016 р. Мироніву М.Д. була надана відпустка без збереження заробітної плати на 10 календарних днів.

Задача 8

Розрахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності, якщо працівниця підприємства Сич С.І. має страховий стаж 7 років. Вона подала до бухгалтерії листок непрацездатності з 6 по 17 березня 2017 року.

За період із лютого 2016 р. по лютий 2017 р. Сич С.І. виплати становили:

- заробітна плата за окладом – 58934 грн.;
- премія за квартал – 1800 грн.;
- одноразова матеріальна допомога – 500 грн.;
- отримані аліменти – 1000 грн.;
- отримані дивіденди – 800 грн.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності.

Задача 9

Орендодавець (платник ПДВ) передає орендарю будівлю цеху вартістю 1420000 (в т.ч. ПДВ). Згідно з умовами договору фінансового лізингу на термін, що становить 4 роки, після якого орендодавцю буде сплачена вся вартість плюс відсотки. Орендна ставка складає 22% за рік. Орендні платежі сплачують в кінці кожного року.

Скласти бухгалтерські проводки в орендаря і орендодавця, здійснити необхідні розрахунки.

Задача 10

У ТОВ “Літо” є три засновники. Розмір статутно капіталу ТОВ „Літо” – 140 тис. грн. Частки учасників дорівнюють: ТОВ „Осінь” – 25%, ТОВ „Зима” – 25%, ТОВ „Весна” – 50%. За підсумками 2016 року підприємство отримало прибуток в сумі 2 млн. грн., який засновники розділили між собою і спрямували всю суму на збільшення статутного капіталу.

Сформууйте журнал реєстрації господарських операцій.

Практичне заняття №3.

Тема. Особливості обліку витрат, доходів і фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу.

Мета: з'ясувати особливості обліку витрат, доходів і фінансових результатів на підприємствах малого бізнесу.

Задача 1

До наведених даних господарських операцій скласти проводки, зробити необхідні розрахунки.

1. Для потреб основного виробництва здійснено такі витрати:

- списані матеріали – 35000 грн.
- нарахована заробітна плата робітникам – 13000 грн.
- проведене нарахування ЄСВ – ?

2. Виявлена і списана з основного виробництва собівартість повного браку – 1000 грн.

3. Списана собівартість випущеної з виробництва готової продукції - ?

Незавершене виробництво на початок місяця – 21000 грн., а на кінець – 33000 грн.

Задача 2

Незавершене виробництво на початок місяця – 6300грн., на кінець місяця – 1200 грн.

На підприємстві були здійснені такі витрати:

1. Нарахована заробітна плата робітникам – 25500 грн.
2. Нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ?
3. Відпущені матеріали на виробництво – 63200 грн.
4. Списані змінні загальновиробничі витрати – 5200 грн.
5. Списані постійні нерозподілені витрати – 7200 грн.
6. Списані витрати на збут – 9350 грн.
7. Нарахована заробітна плата адміністрації підприємства – 23400 грн.
8. Нарахування ЄСВ за нарахованою заробітною платою – ? грн.
9. Нарахована амортизація будівлі заводу управління – 2560 грн.
10. Нарахований єдиний податок – 1450 грн.
11. Надійшла на склад продукція за цінами реалізації – 160000 грн.
12. Відвантажена покупцям продукція за цінами реалізації – 140000 грн.

Скласти бухгалтерські проводки. Розрахувати собівартість реалізованої продукції і визначити результат за умови, що залишок продукції на складі за фактичною собівартістю склав 40000 грн, за цінами реалізації – 60000 грн.

Здійснити розрахунок собівартості реалізованої продукції, скласти бухгалтерські проводки

Задача 3

Скласти журнал реєстрації господарських операцій ПП „Фенікс” та визначити необхідні суми на підставі наведеного реєстру господарських операцій.

ПП „Фенікс” перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%.

Реєстр господарських операцій ПП „Фенікс” за I квартал 2017 р.

№ оп.	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1.	Відвантажена покупцеві за договором готова продукція і відображений дохід від її реалізації	180000
2.	Надійшли кошти від покупця за реалізовану продукцію	180000
3.	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	?
4.	Відображена виробнича собівартість реалізованої продукції	62000
5.	Нарахований знос вантажного автомобіля адміністративного призначення	1900
6.	Нарахована заробітна плата адміністративному персоналу	22000
7.	Проведене нарахування ЄСВ на заробітну плату адмінперсоналу згідно з чинним законодавством	?
8.	Видане канцелярське приладдя управлінському персоналу підприємства	3400
9.	Віднесена вартість отриманих транспортних послуг до складу витрат на збут	5000
10.	Відображена суму податкового кредиту з ПДВ у вартості транспортних послуг	?
11.	Отримана орендна плата від здачі майна в операційну оренду	12000
12.	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	?
13.	Відображені витрати від операційної оренди майна	2750
14.	Визначений фінансовий результат від основної діяльності	?
15.	Нарахований єдиний податок	?
16.	Відображений фінансовий результат звітного періоду	?

Задачі для самостійного розв'язування.

Задача 1

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку суми нарахованих загальновиробничих витрат:

1. Отриманий рахунок за опалення цеху – 5470 грн
2. Нарахована заробітна плата начальнику цеху – 3400 грн.
3. Нарахована амортизація будівлі складу готової продукції – 2100 грн.
4. Списані розхідні матеріали для експлуатації офісного ксерокса – 230 грн.
5. Списане паливо на технологічні потреби – 13000 грн.
6. Отриманий рахунок за ремонт офісної комп'ютерної техніки – 1760 грн.
7. Списані постійні нерозподілені витрати – 7100 грн.

8. Списані змінні загальновиробничі витрати – 45000 грн.
9. Визначена собівартість реалізованої продукції – 8430 грн.
10. Отриманий рахунок за поточний ремонт будівлі заводууправління – 54000 грн.

Задача 2

На підприємстві (платник ПДВ) були здійснені такі операції:

1. Списані матеріали на поточний ремонт будівлі цеху – 84000 грн.
2. Нарахована заробітна плата адміністрації цеху – 13500 грн.
3. Здійнено нарахування ЄСВ на заробітну плату адміністрації цеху – ? грн.
4. Нарахована амортизація будівлі цеху – 4200 грн.
5. Отриманий рахунок за ремонт будівлі цеху (в т.ч. ПДВ) – 60000 грн.

Скласти бухгалтерські проводки, здійснити розподіл загальновиробничих витрат на основі таких даних: база розподілу за нормальною потужністю – 80000 маш./год., загальновиробничі витрати при нормальній потужності – 100000 грн. (70000 грн. – змінні витрати, 30000 грн. – постійні витрати). Фактична потужність склала – 100000 маш. год.

Задача 3.

Розрахувати собівартість випущеної з виробництва продукції, скласти бухгалтерські проводки.

1. Відпущені матеріали на виробництво – 356000 грн.
2. Нарахована заробітна плата робітникам – 160000 грн.
3. Нарахування ЄСВ по нарахованій зарплаті – ? грн.
4. Нарахована амортизація виробничого обладнання – 37800 грн.
5. Відпущене паливо на технологічні потреби – 23000 грн.
6. Отриманий рахунок за електроенергію для освітлення та опалення цеху – 5800 грн (без ПДВ).

Незавершене виробництво на початок періоду становило – 7000 грн., на кінець періоду – 3500 грн.

Задача 4

ТЗОВ „Забудівник” провело 11.01 попередню оплату СМП „ЛАК” за товари на суму 5600 грн.

12.01. СМП „ЛАК” відвантажило ТЗОВ „Забудівник” товари на суму 9600 грн. (в т.ч. ПДВ), собівартість товарів – 7200 грн.

16.01. ТЗОВ „Забудівник” оприбуткувало будівельні матеріали й погасило решту суми заборгованості.

ТЗОВ „Забудівник” перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 3%. СМП „ЛАК” перебуває на спрощеній системі оподаткування за ставкою 5%.

Як повинні бути відображені наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку у ТЗОВ „Забудівник” та СМП „ЛАК”?

Визначити фінансовий результат від реалізації товарів у СМП „ЛАК”.

Практичне заняття №4.

Тема. Особливості складання звітності на малих підприємствах.

Мета: *оволодіти процедурами підготовки даних та складання звітних форм суб'єктами малого бізнесу.*

Питання для обговорення:

1. Особливості узагальнення облікових даних і складання фінансової звітності на малих підприємствах.
2. Організація робіт зі складання і оформлення бухгалтерської звітності.
3. Особливості складання податкової та іншої звітності на малих підприємствах.

Література: [2, 302-320].

Завдання 1.

На основі даних про діяльність ТОВ “ВЕСНА”, яке використовує просту форму бухгалтерського обліку, у січні 2017 р.:

1. Заповнити спрощені журнали обліку майна 1-мс, 2-мс, 3-мс, 4-мс.
2. Підрахувати підсумки оборотів (надходження/вибуття) за об'єктами бухгалтерського обліку.
3. Визначити кінцеві залишки на 31.03 за об'єктами бухгалтерського обліку.
5. Скласти спрощений фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва.

Методичні рекомендації

**з виконання практичних завдань на прикладі господарських операцій
малого підприємства ТОВ “ВЕСНА”**

1. ТОВ “ВЕСНА” займається виконанням будівельно-ремонтних робіт .
ТОВ “Весна” є платником єдиного податку за ставкою 5% згідно діючого законодавства.
2. Наказом директора ТОВ “ВЕСНА” встановлений ліміт каси у розмірі 2500 грн.
ТОВ “ВЕСНА” веде бухгалтерський облік без використання **спрощеного Плану рахунків** і методу подвійного запису. Форма обліку на підприємстві - проста.
3. ТОВ “ВЕСНА” складає фінансову звітність відповідно **П(С)БО 25 „Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства”**, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 25.02.2000 р. №39 зі змінами та доповненнями.

**Залишки майна, капіталу і зобов'язань
ТОВ „ВЕСНА” на 01.01.2017р.**

Найменування	Сума, грн.	
	Отримано/ нараховано	Вибуло /нараховано
Основні засоби	20000	
Інші необоротні активи	4000	
Знос основних засобів	(6000)	
Запаси	5000	
Грошові кошти в касі	1700	
Грошові кошти на рахунку в банку	100000	
Поточна дебіторська заборгованість	6200	
Капітал		86100
Кредиторська заборгованість за розрахунками поставальниками		1355
Інші поточні зобов'язання		445
Поточна заборгованість за розрахунки з оплати праці		2000
Нерорзподілений прибуток (непокритий збиток)		41000
Разом	130900	130900

Таблиця 1
Господарські операції ТОВ „ВЕСНА” за 1-й квартал 2017 р.

№ з/п	Дата	Зміст операцій	Сума, грн.
1		2	3
1.	4.01	Передані в бухгалтерію канцтовари	1000
2.	10.01	Придбані в ТОВ “АРС” будівельні матеріали	47200
3.	10.01	Оплачені ТОВ “АРС” з поточного рахунку будівельні матеріали	41200
4.	12.01	Відпущені зі складу будівельні матеріали на виробництво продукції	30000
5.	12.01	Нарахована амортизація основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
6.	16.01	Оприбуткований від поставальника міксер будівельний	8000
7.	16.01	Оплачено поставальнику з поточного рахунку за придбаний міксер будівельний	8000
8.	17.01	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	72400
9.	17.01	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	31400

1		2	3
10.	17.01	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	15570
11.	17.01	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
12.	23.01	Отриманий короткостроковий кредит банку	60000
13.	23.01	Видано з каси під звіт на відрядження директора Бобко М.М.	1700
14.	24.01	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	60000
15.	25.01	Виплачена з каси заробітна плата	60000
16.	25.01	Реалізовані ПП Кулику В.В. будівельні інструменти	2640
17.	25.01	Списана суму нарахованого зносу реалізованого будівельного інструменту	1000
18.	25.01	Списана залишкова вартість будівельних інструментів	1500
19.	27.01	Затверджений авансовий звіт директора Бобко М.М.	2370
20.	27.01	Видано з каси Бобко М.М. заборгованість за підзвітними сумами	670
21.	30.01	Надійшла на поточний рахунок оплата за реалізовані інструменти	2640
22.	31.01	Виставлений рахунок ПАТ ТРЗ "Оріон" за ремонтно-будівельні роботи	420000
23.	2.02	Отримана на поточний рахунок передплата за ремонтно-будівельні роботи	200000
24.	7.02	Нараховані робітнику Колодію В.В. лікарняні за 5 днів	1250
25.	7.02	Нараховано робітнику Колодію В.В. лікарняні за 2 дні за рахунок коштів фонду соціального страхування	500
26.	09.02	Оплачені поштово-телеграфні послуги	445
27.	10.02	Нарахована сума амортизації основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
28.	10.02	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	41800
29.	10.02	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	27620
30.	10.02	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	9710
31.	10.02	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
32.	13.02	Оприбутковані товари від постачальника	5000
33.	13.02	Оплачено за товари постачальнику з поточного рахунку	5000

1		2	3
34.	15.02	Реалізовані залишки будівельних матеріалів	6000
35.	15.02	Надійшли кошти за реалізовані будівельні матеріали	6000
36.	15.02	Списана собівартість реалізованих будівельних матеріалів	6700
37.	15.02	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	48000
38.	16.02	Виплачена з каси заробітна плата	48000
39.	20.02	Отримана безкоштовно дрель	4200
40.	7.03	Як внесок до статутного капіталу отриманий від Козоглу М.І. автомобіль	100000
41.	10.03	Нарахована сума амортизації основних засобів, які використані при виконанні ремонтно-будівельних робіт	300
42.	24.03	Нарахована заробітна плата виробничим робітникам	45000
43.	24.03	Нарахована заробітна плата працівникам апарату управління	30100
44.	24.03	Нараховані премії виробничим робітникам	5000
45.	24.03	Утриманий із заробітної плати податок на доходи фізичних осіб	13600
46.	24.03	Нарахований на суми заробітної плати ЄСВ	
47.	27.03	Отримані грошові кошти в банку на виплату заробітної плати	52000
48.	27.03	Виплачена з каси заробітна плата	49700
49.	28.03	При інвентаризації виявлена сума нестачі будівельних матеріалів	2500
50.	28.03	Віднесена на завскладом Пархомець Ю.І. сума нестачі	2500
51.	29.03	Перерахований в бюджет ПДФО	30000
52.	29.03	Перерахований в бюджет ЄСВ	40000
53.	30.03	Отримана на поточний рахунок оплата за виконані ремонтно-будівельні роботи	220000
54.	30.03	Відображений фінансовий результат за звітний період	
55.	30.03	Нарахований єдиний податок за звітний період	

Підприємство

Журнал 2-мс обліку капіталу і зобовязань
за _____ 20____ р.

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції (первинний документ, №)	Капітал		Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		Цільове фінансування		Довгострокові зобов'язання		Короткострокові кредити банків	
			зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення	зменшення	збільшення
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		Залишок на початок періоду										
Обороти за період												
Залишок на кінець періоду												

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції (первинний документ, №)	Кредиторська заборгованість за розрахунками з постачальниками		Поточні зобов'язання за розрахунками з бюджетом		Поточні зобов'язання за розрахунками зі страхування		Поточні зобов'язання з оплати праці		Інші поточні зобов'язання		Разом
			сплачено	нараховано	сплачено	нараховано	сплачено	нараховано	сплачено	нараховано	сплачено	нараховано	
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Залишок на початок періоду													
Обороти за період													
Залишок на кінець періоду													

одруження

Підприємство _____

Журнал 3-мс обліку доходів за _____ 20__ р.

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції (первинний документ, №)	Дебітор (покупець)	Відмітка про оплату	Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	Вирахувуння з доходу			Інші доходи	Разом доходів	Доходи, які збільшують фінансовий результат після оподаткування
						повернення товарів	непрямі податки	інше			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Обороти за період											

34

" _____ " _____ 20__ р.

(підпис)_____
ініціали, прізвище

Журнал 4-мс обліку витрат
за _____ 20__ р.

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції (первинний документ, №)	Матеріальні витрати	Витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи	Амортизація основних засобів, нематеріальних активів	Вартість придбаних послуг, прямо пов'язаних з виробництвом продукції (наданням послуг)	Інші прямі витрати	Разом	Сума коригування	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	Інші витрати			Разом витрат (сума граф 11-14)	Витрати, які зменшують фінансовий результат після оподаткування
													інші		
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Обороти за період															

35

" _____ " _____ 20__ р.

(підпис)_____
ініціали, прізвище

СПРОЩЕНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство за ЄДРПОУ
 Територія за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ
 Вид економічної діяльності за КВЕД
 Середня кількість працівників, осіб
 Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком
 Адреса, телефон

1. Баланс

Форма № 1-мс

Код за ДКУД

на _____ 20__ р.

Актив	Код рядка	Н поч звіт ро
1	2	3
I. Необоротні активи		
Основні засоби:	1010	
первісна вартість	1011	
Знос	1012	(
Інші необоротні активи	1090	
Усього за розділом I	1095	
II. Оборотні активи		
Запаси	1100	
Поточна дебіторська заборгованість	1155	
Гроші та їх еквіваленти	1165	
Інші оборотні активи	1190	
Усього за розділом II	1195	
Баланс	1300	
Пасив		
I. Власний капітал		
Капітал	1400	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	
Усього за розділом I	1495	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	
III. Поточні зобов'язання		
Короткострокові кредити банків	1600	
Поточна кредиторська заборгованість за:		
товари, роботи, послуги	1615	
розрахунками з бюджетом	1620	
розрахунками зі страхування	1625	
розрахунками з оплати праці	1630	
Інші поточні зобов'язання	1690	
Усього за розділом III	1695	
Баланс	1900	

2. Звіт про фінансові результати
за _____ 20__ р.

Форма № 2-мс

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Інші доходи	2160		
Разом доходи (2000 + 2160)	2280		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	()	()
Інші витрати	2165	()	()
Разом витрати (2050 + 2165)	2285		
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290		
Податок на прибуток	2300	()	()
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350		

Практичне заняття №5.

Тема. Особливості обліку та звітності фізичних осіб-підприємців.

Мета: отримати навички щодо порядку ведення книги обліку витрат, доходів, порядку сплати єдиного та інших податків суб'єктами малого підприємництва.

Питання для обговорення:

1. Порядок ведення книги обліку доходів, книги обліку доходів та витрат.
2. Оподаткування доходів приватного підприємця за загальною системою.
3. Порядок обчислення та сплати єдиного податку фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності.

Література: [12].

Задача 1.

На підставі даних про доходи заповнити Книгу обліку доходів.

06.02.2017 р. – на банківський поточний рахунок підприємця поступили грошові кошти від продажу товарів: від покупця №1 - в сумі 25000 грн., від покупця №2 – в сумі 35000 грн.;

10.02.2017 р. – отримана від покупця на банківський рахунок передоплата за товари в сумі 41000 грн.;

16.02.2017 р. – повернена частково передоплата за товари покупцеві в сумі 6000 грн.;

Задача 2.

На підставі даних про доходи заповнити Книгу обліку витрат і доходів.

ФОП групи 3 (платник ПДВ) протягом січня 2016 року отримав такі **доходи:**

05.01.2017 р. від реалізації офісних стільців у готівковій формі – 3600,00 грн, у т. ч. ПДВ – 600,00 грн, у безготівковій формі - 2100,00 грн, у т. ч. ПДВ – 350,00 грн;

15.01.2017 р. дохід у готівковій формі від реалізації письмового столу – 1950,00 грн, у т.ч. ПДВ – 325 грн.

Інші доходи впродовж січня 2016 року не отримувалися. Усі товари було реалізовано відповідно до видів діяльності, що зазначені в ЄДР.

Витрати понесені в січні:

04.01.2017 р. придбання РРО для магазину – 5250,00 грн, у т. ч. ПДВ – 875,00 грн;

05.01.2017 р. витрати на оплату праці продавця – 2000,00 грн (у сумі нарахування на дату фактичної виплати);

05.01.2017 р. сплачено ЄСВ (у січні 2016 року використовуємо вже нову ставку ЄСВ – 22 %) в частині нарахувань на зарплату працівника за січень 2016 року – 440,00 грн;

18.01.2016 р. – сплачено ЄСВ «за себе» за січень виходячи з мінбази (1378,00 грн) – 303,16 грн.

Інших витрат у січні 2017 р. не понесено.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Верига Ю. А. Облік і звітність суб'єктів малого підприємництва : навч. посіб. / Ю. А. Верига. – К. : ЦУЛ, 2014. – 264 с.
2. Дроб'язко С. І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. І. Дроб'язко, Т. М. Козир, С. Б. Холод ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. П. Й. Атамаса. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 414 с.
3. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 15.06.2011 р. № 720 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2011_06_15/MF11044.html.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва : Наказ МФУ від 19.04.2001 р. за № 186 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon1.rada.gov.ua
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва" від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
7. Потапенко О. М. Облік на підприємствах малого бізнесу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Потапенко, А. С. Полторак ; приват. вищ. навч. закл. "Європ. ун-т", Миколаїв. філ. - Миколаїв : Іліон, 2013. - 391 с.

Додаткова:

8. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія / Гоголь Т. А. - Чернігів : Лозовий В. М., 2014. - 383 с.
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV: Редакція від 19.01.2012. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://urist-ua.net>.
10. Зелена книга малого бізнесу України – 2012 / Д.В. Ляпін, В.І. Дубровський, О.М. Піщуліна, О.П. Продан. – К.: Інститут власності і свободи, 2012. – 124 с.
11. Михайлов М.Г. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу : навч. посіб. / М. Г. Михайлов, Л. І. Полятикіна, О. П. Славкова. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
12. Посібник для фізичних осіб-підприємців на спрощеній системі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.udsa.org.ua/core/upl_images/files/UAPP_Manual_2012_final_Ukr_02_04_2012.pdf
13. Сук Л. К. Облік на підприємствах малого бізнесу: навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук, О. В. Данілочкіна. - К. : Каравела, 2012. - 352 с.
14. Філіппова С. В. Вибір системи оподаткування та організація податкового обліку суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами на засадах альтернативності : монографія / С. В. Філіппова, М. О. Ананська ; Одес. нац. політехн. ун-т, Ін-т бізнесу, економіки та інформ. технологій, Каф. обліку, аналізу і аудиту. - Одеса ; Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2013. - 120 с.